

# Az Élesdi Művésztelep elmúlt öt éve

Élesden tízegynéhány, részben erdélyi származású, magyar képzőművész a rendszerváltás után tíz évvel létrehozott egy művésztelepet. Közülük öten a Marosvásárhelyi Művészeti Líceum hallgatói voltak, majd a budapesti Képzőművészeti Egyetemen tanultak.

A művésztelep tagjai 1997 óta minden évben egy hónapos workshopot tartanak Élesden. Több kiállításuk is volt Magyarországon, Erdélyben és külföldön egyaránt, a társaságból pedig jó néhány nemzetközi szinten is elismert művészre váltak.

Eddigi legnagyobb közös tárlatukat 2007-ben rendezték meg a budapesti Ernst Múzeumban a művésztelep megalakulásának tizedik évfordulóján.

A csoport alkotói számára fontos szerepet játszik a táj, illetve az identitásukat formáló környezet, legyen az Marosvásárhely, Budapest, vagy akár Élesd. A kiállítás – amely 2013. január 20. – 2013. április 7. között látogatható, Debrecenben, a MODEM (Modern és Kortárs Művészeti Központ) földszinti kiállítótermében (Baltazár Dezső tér 1.) – főcíme, a Zóna is éppen a táj és a hely, az identitás és a

művészi egyéniség összefonódását jelzi. A Zóna persze nem az Élesdi Művésztelep, és nem is Élesd városa, de még csak nem is a volt keleti blokk. Am mindégység geopolitikai fogalomban ott van valami a Zónából, Andrej Tarkovszkij Sztalker és Gothár Péter A részleg című filmjéből vagy Bodor Ádám Sinistra körzet című regényéből. Az irodalmi, a filmművészeti



Bodoni Zsolt Aranyvonat című festménye

és a képzőművészeti alkotásokat szintén inspirálja a hely – a hetvenes évek Szovjetuniója, a nyolcvanas évek Romániája és a kilencvenes évek Magyarországa.

A tárlat kurátora, Hornyik Sándor koncepciója alapján a művészek a kiállítóterben egy-egy olyan személyes tárgyat is elhelyeztek, amely valamilyen konkrét helyhez kötődik



Szász Sándor egyik nevezetes alkotása, a Kék Madár

az életükben, míg a hozzájuk tartozó kommentárok képet adnak arról, hogyan látják az alkotók a világot, milyen értékek iránt elkötelezettek, miben hisznek.

## Zóna

Tarkovszkij Sztalkerének az alapkérdése is a hit (de nem feltétlenül a vallásos), tehát az, hogy a Zóna emberei miként használják fel magat a Zónát, annak konk-

## KREATÍV PÁLYÁZAT

A Zóna című tárlathoz kapcsolódóan kreatív pályázatot is hirdetett a MODEM, a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen. Az ott tanuló reklámgrafika szakos hall-

gatók közül csaknem harmincan adtak be plakát- és meghívótervet a Zónához, és végül Sütő Attila elképzelései alapján készültek el a kiállítás grafikai anyagai.

rét helyszínét és tárgyait, valamint az azt övező legendákat és hiedelmeket arra, hogy élhetővé és elviselhetővé tegyék saját, kietlen világukat. Azt a szubjektív világot, amely egy másik fénytörésben maga is csodálatosan komplex, hiszen rengeteg nép, kultúra, vallás és ideológia töredékeiből áll össze, akár Ukrajnában, Erdélyben, vagy az Alföldön lel otthonra.

A tárlat ideje alatt folytatódik a MODEM tematikus filmklubja. Az ingyenes vetítések ezúttal is kéthetente kedden este lesznek a III. emeleti multimédia-teremben. A kiállítóterben pedig a Zóna művészei közül töb-

ben tartanak tárlatvezetést. A sort Ferenczy Zsolt nyitja – a festőművész január 31-én 18 órától kalauzolja végig az érdeklődőket a kiállításon.

Az Élesdi Művésztelep elmúlt öt évét bemutató tárlaton Balázs Imre Barna, Bodoni Zsolt, Bugovits Anikó, Csurka Eszter, Ferenczy Zsolt, Galambos Éva, Halmi-Horváth István, Herman Levente, Incze Mózes, Juhász Dóra, Kaszás Réka, Kovács Lehel, Orbán Előd, Pittmann Zsófi és Marci, Szabó Attila és Szász Sándor művei láthatók.

A debreceni kiállítás erdélyi médiatámogatója a Bihari Napló.

## Könyvbemutató lesz

A tűz gyermekei és Fecskék az országúton címmel jelent meg V. Szilágyi István új kötete, amely kisregényeket, novellákat és publicisztikai írásokat tartalmaz.

A kötet címadó írása tragikus történelmi események színhelyére kalauzolja el az olvasót, a Duna-csatornával ugyanis több ezer ember lelte halálát. A háborúkról



A kötet címlapja

szóló írások keveset foglalkoznak azokkal, akik a hátrországban tartották a frontot, a hős asszonyokkal, nélkülük nem lett volna hova visszatérjenek a frontvonalak hősei. A könyv feléleveníti Marosvásárhely 1990-es fekete márciusát is, azzal a céllal, hogy hasonló eset soha többé ne történjen meg. Két újságíró próbálja megvilágítani az eseményeket, de sok esetben falakba ütköznek. A kötetben vannak publicisztikai írások is, amelyek sajnós ma is érvényesek, a román társadalom keresztmetszetét adják. A kötetet bemutatja Tuduka Oszkár tanár, zenekritikus. Közreműködnek: a Partiumi Magyar Nyugdíjas Egyesület énekkara és szavalói.

Helyszín az Ady Endre Líceum díszterme előtti terem, időpont január 18, délután 5 óra. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

## Láthatatlan színház

A Láthatatlan Színház egy olyan színház, amelynek ötlete a látás érzékszervének ideiglenes kikapcsolásán alapszik.

Bekötött szemmel élhetünk át olyan helyzeteket, amelyek látás nélkül katartikus élménnyé válhatnak, segíthetik helyünk megtalálását, mélyíthetik hitünket, spiritualitásunkat, és egy mélyebb lényeg-látáshoz vezethetnek.

A Láthatatlan Színház színészei a révések. Az előadások során ők vezetnek és segítik a bekötött szemű nézőket, a vándorokat, akik saját képzeletük által emelt díszletek között járják végig ezt a belső utat. Egy alkalommal mintegy 25 vándort tudunk fogadni. Mindenképp személyesen kísérünk, ezért előzetes időpont-egyeztetésre kérjük vendégeinket: info@posticum.ro

### Ráhangelődés

A leendő vándor válaszevelében megkapja az érkezési időpontot. Miután megérkezik a helyszínre, néhány perces

ráhangolódást biztosítunk az előadásra.

Ezután következik a vándorút. Annak befejeztével lehetőséget biztosítunk a meghitt hangulat lecsengésére, és az utolsó vándor kijövele után pedig egy közös révész-vándor élménymegosztásra kerül sor, amelyre visszavárjuk kedves vendégeinket, természetesen ez csupán lehetőség és tetszés szerint vehető igénybe.

A Posticumba a következő időpontokra lehet jelentkezni, egy alkalomra maximum 25 személy: 2013. január 19., 15–18.30 óra, január 20., 10–13 óra, február 2., 15–18.30 óra, február 3., 10–13 óra, március 2., 15–18.30 óra, március 3., 10–13 óra.

A Láthatatlan Színház művészeti vezetője a nagyváradi születésű Mézes Zsolt László evangélikus teológus.

www.erdon.ro

www.erdon.ro

Olvassa híreinket!

## 555 éve király: romantizált kép Mátyásról

Felidéződik a lényeg abból, amit hallott róla a publikum: Mátyás királyra emlékeznek egy produkcióval. Az Egyszer Mátyás Király... című műsort a váradi Kiss Stúdió Színház állította színpadra.

### SZEGHALMI ŐRS

Mátyás királyválasztásának 555. évfordulója alkalmából tűzött műsorra produkciót a nagyváradi Kiss Stúdió. Január 15-én, kedden 18 órától tekinthettük meg az előadást, amelyet reneszánsz színpadi játékként hirdettek. A 26 tételből (dalok, vers- és meserészletek, kisleletek) álló előadás lényegében egyszerű mozog két síkon: egyrészt az uralkodó életének főbb állomásait mutatja be, néhány történelmi tény, momentumot igyekezve kibontani, átroantizálni, másrészt a Mátyás királlyal összefüggő ismertebb legendákból, versekből, mesékből villant fel egy-egy momentumot.

### Közösen

Láthatóan nem haladja meg mindez az átlagközönség befogadóképességét, s ezt a publikum egy része szívesen vette, sőt, visszacsatolás révén díjazta is. Amikor ugyanis a számukra ismert történelmi esemé-

nyek, illetve kulcsmondatok hangzottak el, azt néhányan rögtön bólogatással könyvelték el, buzgón mutatva, hogy értik, tudják, miről van szó, s ez bizony tudomásuk szerint így történt annak idején... Ennél is „interaktívabbá” tették maguknak a műsort azonban egyesek, akik nemcsak nézték az előadást, hanem fennhan-

gon jelezték, hogy tudják a szöveget – amikor tudták: például együtt szavalták az előadóval Arany János Mátyás Anyja című versét, vagy előre bementék a „poént”, amikor olyan részekhez ért a produkció, mint az „Egyszer volt Budán kutyavásár” szólas eredetét bemutató történet, vagy éppen a „Meghalt Mátyás, oda az

igazság”. Maga az előadás leginkább ismeretterjesztő, illetve ismeretfelidéző jellegű, mellőzi azt, hogy újat nyújtson, inkább a legendárius fő elemeit öszszegzi, gyúrja egybe és tárja elénk.

### Romantizált kép

Nem jellemzi a történelmi tényekhez való precíz ragaszkodás, de nem is jellemezheti, ha a monda-, illetve mesevilágból is merít egyúttal. Am láthatóan nem is törekszik ilyesmire, más volt a cél: sokkal inkább azt igyekszik megjeleníteni, amit a ma embere képzelhet Mátyásról, olvasmányai, illetve alapkiskolai képzettsége nyomán. Azt a romantizált képet rajzolja meg az uralkodóról és életéről, amely az évszázadok során kialakult a köztudatban. A két előadó, Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos maga állította színpadra is az Egyszer Mátyás Király... című műsort: az előbbi a forgatókönyvet írta, az utóbbi a rendezést jegyzi.



Jelenet a Kiss Stúdió Egyszer Mátyás Király... című műsorából



Thurzó Zoltán zongoraművész

